

Minimalne gwarancje w Taksonomii UE

Joanna Szymonek, 25.11.2024 r.

#IdeaRozwojuBiznesu

Minimalne gwarancje stanowią jedno z kryteriów determinujących, czy dana działalność jest zgodna z Taksonomią UE (art. 3 Taksonomii UE). Zgodnie z art. 18 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje (tzw. Taksonomii UE).

są to regulacje wewnętrzne, m.in. polityki, procedury, instrukcje, kodeksy stosowane przez przedsiębiorstwo prowadzące działalność gospodarczą, które mają zapewnić przestrzeganie **Wytycznych OECD oraz Wytycznych ONZ**, w tym zasad i praw określonych w podstawowych konwencjach wskazanych w *Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy* oraz zasad i praw określonych w *Międzynarodowej Karcie Praw Człowieka*.

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

Minimalne gwarancje – dokumenty



oba dokumenty odwołują się do Deklaracji MOP i wskazanych w niej fundamentalnych konwencji MOP oraz do Międzynarodowej Karty Praw Człowieka

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.



Wytyczne OECD są to **zalecenia dla przedsiębiorstw wielonarodowych** sformułowane przez rządy państw wdrażających Wytyczne OECD w **zakresie zasad i praktyk odpowiedzialnego biznesu.**

Rozdział I „Koncepcje i zasady”

Rozdział II „Zasady ogólne”

Rozdział III „Ujawnianie informacji”

Rozdział IV „Prawa człowieka”

Rozdział V „Zatrudnienie i relacje z pracownikami”

Rozdział VI „Środowisko”

Rozdział VII „Zwalczanie przekupstwa i innych form korupcji”

Rozdział VIII „Interesy konsumenta”

Rozdział IX „Nauka, technologia i innowacje”

Rozdział X „Konkurencja”

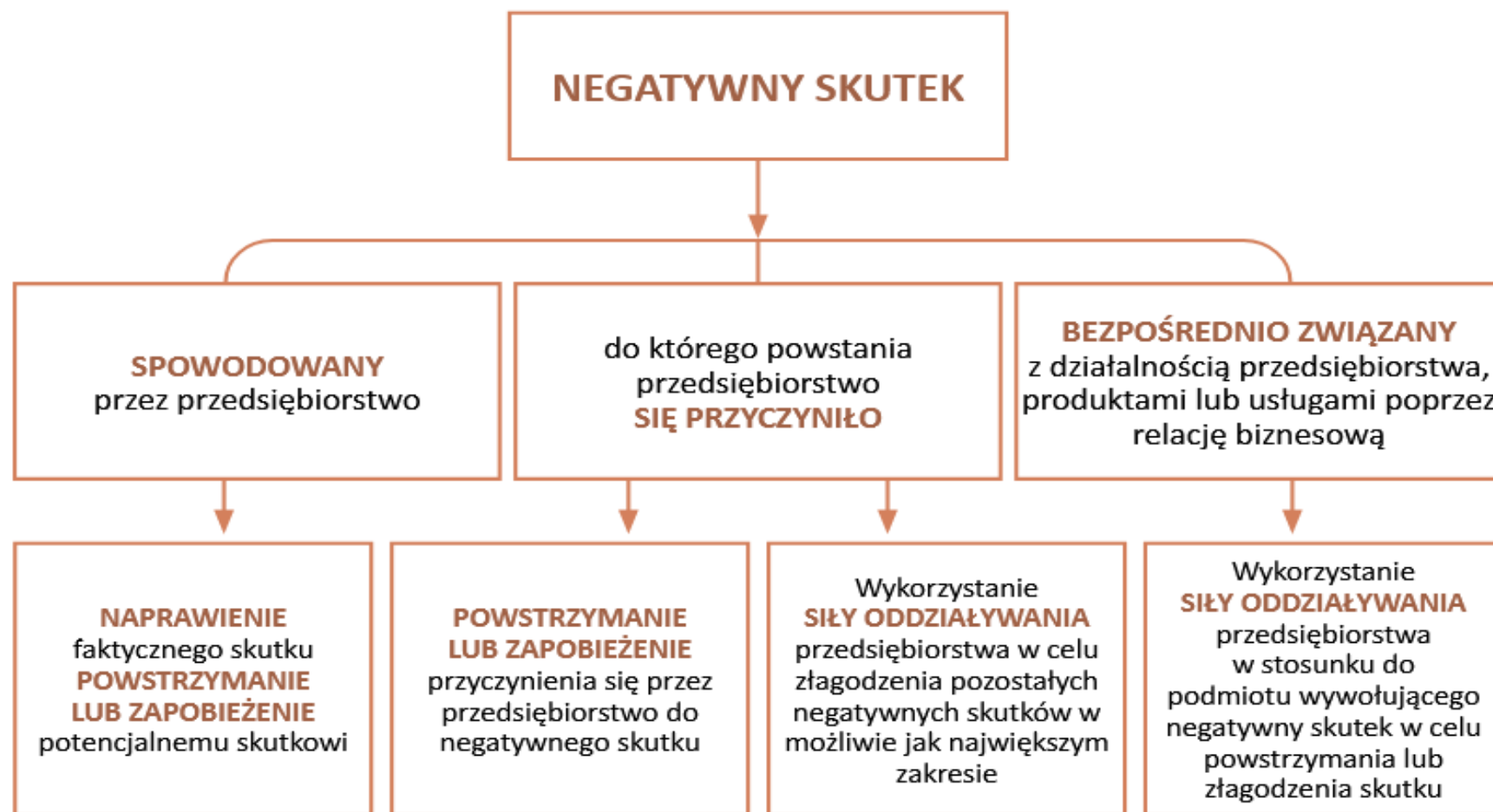
Rozdział XI „Opodatkowanie”

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

Należyta staranność w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej



Negatywne skutki czyli jakie?



Źródło: [Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności w odpowiedzialnym prowadzeniu działalności biznesowej \(2018\)](#), s. 71

KPK OECD rozpatrują zawiadomienia o potencjalnych naruszeniach Wytycznych OECD przez przedsiębiorstwa. **Rolą KPK OECD jest wspieranie stron postępowania** (autora zawiadomienia oraz przedsiębiorstwa) **w znalezieniu satysfakcjonującego rozwiązania**. Prowadząc sprawy, KPK OECD dąży do wzmocnienia standardów odpowiedzialnego prowadzenia działalności biznesowej, zakładając jednocześnie, że odpowiedzialne przedsiębiorstwo przyczynia się do rozwoju gospodarczego, środowiskowego i społecznego, dba o poszanowanie praw człowieka i środowisko naturalne, prowadzi dialog z interesariuszami i rzetelnie komunikuje o prowadzonych przez siebie działaniach.

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka

W czerwcu 2011 r. Rada Praw Człowieka ONZ przyjęła jednogłośnie Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka (ang. UN Guiding Principles on Business and Human Rights).

Filar I. Obowiązek państwa dotyczący zapewnienia ochrony praw człowieka.

Filar II. Odpowiedzialność przedsiębiorstw za poszanowanie praw człowieka.

Filar III. Dostęp do środków zaradczych.

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

I Filar Obowiązek państwa dotyczący zapewnienia ochrony praw człowieka

uwzględnia obowiązki państw dotyczące zapewnienia ochrony praw jednostki przed naruszeniami ze strony przedsiębiorstw. Wytyczne ONZ podkreślają, że to głównie na państwach spoczywają obowiązki wynikające z międzynarodowych regulacji dotyczących praw człowieka. Tam, gdzie istnieje szczególny związek pomiędzy państwem i przedsiębiorstwem, państwo dysponuje bowiem większą liczbą środków, aby zapewnić, że przedsiębiorstwa spełniają swoje zobowiązania w zakresie przestrzegania praw człowieka. To z kolei może uzasadniać dodatkowe kroki w celu zapewnienia ochrony przed naruszeniem praw człowieka przez przedsiębiorstwa

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

II Filar. Odpowiedzialność przedsiębiorstw za poszanowanie praw człowieka

wskazują, że **przedsiębiorstwa są odpowiedzialne za poszanowanie praw człowieka i powinny je respektować w trakcie prowadzonej przez siebie działalności.** Odpowiedzialność za poszanowanie praw człowieka wymaga, by przedsiębiorstwa unikały powodowania lub przyczyniania się do negatywnego wpływu na prawa człowieka oraz aby podejmowały działania mające na celu zapobieganie negatywnemu wpływowi na prawa człowieka, który może być spowodowany bezpośrednio w wyniku działalności przedsiębiorstwa, poprzez jego produkty lub usługi, a także w jego relacjach biznesowych.

Poszanowanie praw człowieka dotyczy wszystkich przedsiębiorstw bez względu na wielkość, branżę, kontekst działalności, własność i strukturę. W celu wywiązania się z obowiązku poszanowania praw człowieka przedsiębiorstwa powinny posiadać politykę oraz stosowne procedury zapewniające skuteczne prowadzenie procesu należytej staranności oraz procedury i rozwiązania umożliwiające działania zaradcze w przypadku negatywnych skutków działalności przedsiębiorstwa dla praw człowieka.

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

III Filar. Dostęp do środków zaradczych

Odnosi się do działań/ środków, jakie powinny być dostępne dla osób lub grup osób, których prawa zostały naruszone w ramach prowadzonej działalności gospodarczej przedsiębiorstw.

Odnoszą się także do obowiązków Państwa w tym zakresie. Państwa powinny zapewnić skuteczne sądowe lub pozasądowe mechanizmy rozpatrywania skarg na naruszenia praw człowieka w związku z działalnością przedsiębiorstw. Przez środki zaradcze rozumiemy sankcje karne, administracyjne, ale także zadośćuczynienie, rekompensatę finansową / niefinansową dla osób poszkodowanych negatywnym oddziaływaniem danego podmiotu.

Źródło: Poradnik dla przedsiębiorców w zakresie stosowania minimalnych gwarancji Taksonomii UE.

Polityka praw człowieka – zobowiązanie do przestrzegania praw człowieka;

Należyta staranność w tym identyfikacja negatywnego wpływu- tworzenie listy katalogu praw człowieka (uwzględniamy wielkość przedsiębiorstwa, sektora, łańcuch dostaw i wartości) a także odnosimy się do dokumentów: **Międzynarodowa Karta Praw Człowieka, Fundamentalne Konwencje MOP, innych standardów i prawa w odniesieniu do osób lub grup szczególnie narażonych na naruszanie** **praw** **człowieka;**

Dostęp do środków zaradczych w ramach należytej staranności;

Dialog z interesariuszami – konieczny na każdym etapie procesu!

Zapamiętaj!

- MŚP nie będzie dysponowało kalką polityk i procedur charakterystycznych dla dużych przedsiębiorstw – może posiadać dokumenty uproszczone,
- MŚP nie ma takich zasobów jak duże firmy – nie powinno przyjmować odpowiedzialności przygotowania informacji sprawozdawczej, która ciąży partnerze- dużym przedsiębiorstwie,
- Przeprowadzenie należytej staranności w zakresie praw człowieka w przypadku MŚP może być znacznie uproszczona z punktu widzenia polityk i procedur,
- Dostawca-MŚP w łańcuchu dostaw może potrzebować wsparcia/ szkolenia w zakresie poszanowania praw człowieka w łańcuchu dostaw swojego partnera biznesowego – warto ustalić czy takie wsparcie jest potrzebne, skąd je uzyskać i czy Twój partner biznesowy może Ci w tym pomóc,
- Konflikt interesu: cena v. poszanowanie praw człowieka, MŚP i umowy– warto uwzględnić sposób postępowania z zleceniodawcą na wypadek konfliktu interesu: presja czasu i ceny nie będzie sprzyjać poszanowaniu praw człowieka, warto ustalić z partnerem sposób postępowania w sytuacji konfliktu interesu,
- MŚP mogą mieć nieco inne kanały zgłaszania naruszeń: dostępne w organizacji własnej i łańcuchu dostaw (wewnętrzny i zewnętrzny u partnera biznesowego na rzecz, którego tworzymy produkty/usługi).

ZASDY DOBREJ WSPÓŁPRACY z MŚP



- Nie żądaj od MŚP przygotowania dla Ciebie raportu w części dotyczącej łańcucha dostaw – to Twój obowiązek;
- Dziel się wiedzą- jeśli zmapowałeś/łaś materiały edukacyjne, które wzmacniają Twoje kompetencje podziel się z mniejszym partnerem – tak zapobiegasz pośrednim ryzykom naruszeń praw człowieka;
- Udostępniaj swój mechanizm skargowy pracownikom w łańcuchu dostaw, a tam gdzie to możliwe w łańcuchu wartości;
- Konsultuj procedury i polityki, w których realizacji MŚP jako dostawcy pełnią istotną rolę, upewnij się, że Twój dostawca MŚP rozumie je i zna cel ich wprowadzenia;
- Pamiętaj, że jeśli oczekujesz od swojego dostawcy MŚP najniższej ceny, najkrótszego czasu realizacji zlecenia oraz stosujesz wydłużone terminów płatności za wykonanie zlecenia przez twojego dostawcę MŚP, możesz stać się odpowiedzialny_a za naruszenia praw człowieka w łańcuchu dostaw;
- Wykorzystywanie przewagi w łańcuchu dostaw poprzez wywieranie wpływu na kształtowanie relacji biznesowej sprzyjającej poszanowaniu praw człowieka to nie to samo co nadużywanie pozycji – upewnij się, że wiesz na czym polega różnica w przypadku Twoich relacji z mniejszym przedsiębiorstwem jako dostawcą.

Dziękuję za uwagę!

joanna.szymonek@uj.edu.pl

#IdeaRozwojuBiznesu